

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 19 września 2024 r.

Poz. 7631

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NP-II.4131.1.234.2024.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 4 września 2024

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.)

orzekam

nieważność w zakresie zwrotu: "Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia" załącznika nr 2 do załącznika do uchwały nr IV/27/2024 Rady Gminy w Doruchowie z dnia 6 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia rodzaju świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Doruchów oraz warunków i sposobu ich przyznawania - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 6 sierpnia 2024 r. Rada Gminy w Doruchowie podjęła uchwałę nr IV/27/2024 w sprawie określenia rodzaju świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Doruchów oraz warunków i sposobu ich przyznawania, zwaną dalej "uchwałą". Regulamin przyznawania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Doruchów stanowi załącznik do uchwały. Wzór "Oświadczenia o dochodach" stanowi załącznik nr 2 do załącznika do uchwały, tj. Regulaminu przyznawania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli.

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 72 ust. 1 w związku z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 984 ze zmianami)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 7 sierpnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi przepis art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.), zwanej dalej „Karta Nauczyciela”, zgodnie z którym: „Niezależnie od przysługującego nauczycielowi i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące szkoły przeznaczają corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz określają rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania”.

Organ nadzoru stwierdza, że Rada Gminy w Doruchowie bez podstawy prawnej wprowadziła do wzoru „Oświadczenia o dochodach”, stanowiącego załącznik nr 2 do załącznika do uchwały, tj. Regulaminu przyznawania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli, pouczenie o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”

Zdaniem organu nadzoru, żaden z przepisów art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.), zwanej dalej „Kodeks karny”, nie stanowi podstawy przypisania odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia przez osobę ubiegającą się o przyznanie pomocy zdrowotnej na podstawie uchwały organu prowadzącego szkołę.

Postanowienia art. 233 Kodeksu karnego dotyczą przestępstw składania fałszywych: zeznań (§ 1-3), opinii, ekspertyz lub tłumaczeń (§ 4-4a) oraz oświadczeń (§ 6). Podkreślić należy, że przestępstwa fałszywych zeznań można dopuścić się w postępowaniu sądowym albo też w innym postępowaniu, przy czym ustawodawca wymaga, by było to postępowanie prowadzone na podstawie ustawy. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowieniu z dnia 2 lutego 2004 r. V KK 168/03 wyjaśnił: „(...) zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy przez świadka w postępowaniu innym niż sądowe, wypełnia znamię czynności sprawczej przestępstwa określonego w art. 233 § 1 k.k. wtedy, gdy toczy się ono na podstawie ustawy, której przepisy stanowią, że zeznanie świadka służy za dowód w tym postępowaniu i uprawniają zarazem przyjmującego zeznanie do uprzedzenia świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie”.

Ustawodawca w art. 233 § 6 Kodeksu karnego rozciąga odpowiedzialność za składanie fałszywych zeznań również na składanie fałszywych oświadczeń przyjmując, że: „Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej”. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w wyroku z dnia 25 października 2012 r. I SA/Ke 506/12) stwierdził, że: „Jeżeli ustawodawca zamierza nadać wymaganym oświadczeniom składanym przez zainteresowane podmioty rygor odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań), to rygor ten wprowadza wprost do ustawy i dopiero wówczas, w razie przeniesienia kompetencji do określenia przez organ samorządu wzoru informacji i deklaracji, winien przewidzieć w treści upoważnienia wymóg pouczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń (zeznań)”. Takiego upoważnienia nie może kreować akt rangi podstawowej (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lipca 2017 r. II FSK 1219/17).

Organ nadzoru stwierdza, że żaden przepis rangi ustawowej nie określa możliwości odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej w sprawie o przyznanie pomocy zdrowotnej dla nauczycieli, o której mowa w art. 72 Karty Nauczyciela. Kwestionowany zapis zawarty w załączniku nr 2 do załącznika do uchwały stanowi zatem istotne naruszenie przepisu upoważniającego, tj. art. 72 ust. 1 Karty Nauczyciela w związku z art. 233 § 1 i § 6 Kodeksu karnego.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy w Doruchowie

Wójt Gminy Doruchów